

...udržitelný nákup propagačních předmětů na FSV UK

Propagační předměty jsou nedílnou součástí prezentace naší fakulty. Pracovní skupina pro udržitelnost pro vás připravila tipy, jak na udržitelný nákup. Vždy, než produkt objednáte, zkuste si zodpovědět následující otázky: Vystihuje předmět naši fakultu, její hodnoty či region? Je produkt funkční a chtěl/a bych jej mít doma? Připomene mi předmět v dobrém FSV UK a její práci? Před nákupem je zásadní promyslet, kdo je cílová skupina a kolik jaké množství realisticky potřebujete. Častěji je efektivnější i udržitelnější investovat do menšího počtu kvalitních předmětů na cílené rozdávání, než nakoupit velký počet levných produktů, které obdarovaný nevyužije.

Obecné principy výběru propagačních předmětů:

1. Minimalizace – Doporučujeme objednávat kvalitní předměty v menších počtech (kritérium kvality a udržitelnosti/lokálnosti specifikujte v zadávací dokumentaci či v průzkumu trhu). Pro kontrolu kvality doporučujeme vyžádat si předem vzorky produktu, u vítězného uchazeče je porovnat s dodávkou.

2. Funkčnost, trvanlivost – Zaměřte se na užitečné a funkční předměty. Pozor dávejte zejména na nekvalitní drobnou elektroniku (svítilny apod.), jde o výrobky problematické environmentálně (jedovaté látky, baterie) i sociálně (vyráběné v nepřijatelných pracovních podmínkách v rozvojových zemích).

3. Přidaná hodnota – Ideální jsou nápadité předměty svázané s fakultou, místní produkty, výrobky z chráněných dílen či sociálních podniků.

Konkrétní kritéria dle typů výrobků:

1. PAPIR, VÝROBKY Z PAPIRU (bloky, složky, desky, kalendáře, brožury, knihy, apod.)^[1]

1.1 Materiál:

Doporučujeme recyklovaný papír s ekoznačkou (Ekologicky šetrný výrobek, EU Ecolabel, Modrý Anděl, Nordic Swan), FSC recycled. Případně nerecyklovaný papír z udržitelně obhospodařovaných lesů (FSC, ev. PEFC).

1.2 Potisk :

Pro tiskové služby (resp. potištěný papír) existuje ekoznačka Ekologicky šetrný výrobek a obsahově totožný standard EU Ecolabel. V ČR ji má několik tiskáren, lze popsat. Ekoznačka na tisk (potištěný papír) vyžaduje papír z udržitelných zdrojů, použití netoxických barev a klade také požadavky na energeticky a materiálově úsporný provoz tiskárny. Obdobné požadavky má např. severská ekoznačka Nordic Swan pro tištěný papír a tiskárny.

1.3 Výroba:

Do výroby předmětu lze zapojit chráněné dílny či sociální podniky (po domluvě s EO lze uplatnit také náhradní plnění), viz [Adresář sociálních podniků](#). Nabízejí jak kartonáž (krabice, balení), tak knižní vazbu včetně zakázkových prací a další.

2. JÍDLO A JEDLÉ DÁRKY

Při objednávání jedlých produktů upřednostňujeme lokální a sezónní produkty a etické potraviny. Vybíráme produkty označené certifikáty Fairtrade a Bio, dále firmy a producenty, kteří ctí férové pracovní podmínky, dodržování lidských práv a šetrný přístup k životnímu prostředí. Řadu výrobků (jako jsou marmelády, medy, sirupy, aj.) vyrábí regionální chráněné dílny, které nabízejí také služby jako je kompletace a/nebo dárkové balení. Je vhodné vyhýbat se masovým výrobkům a dalším živočišným produktům.

Vždy upřednostněte **biopotraviny z daného regionu** s příslušnou ekoznačkou. **Regionální produkty** jsou na českém trhu označovány různě, každá značka má jiné standardy. S orientací vám pomůže [web Regionální značky](#). Regionální produkty NEjsou ekologické produkty, jejich nákupem ale podpoříte regionální producenty, což na FSV UK podporujeme. V příslušných kategoriích jako je káva, čaj či čokoláda doporučujeme vybírat **výhradně z fairtradových výrobků**.

3. SPOTŘEBNÍ DÁRKY A DROBNÉ PŘEDMĚTY

Jedná se o předměty jako jsou mýdla, svíčky, kosmetika, výrobky ze dřeva a další nejedlé produkty. Obecně lze uplatňovat požadavky na balení těchto předmětů (méně obalů, méně energeticky náročných obalů). Doporučujeme vybírat dodavatele dodržující etické principy, regionální produkty, hledat lze například i přírodní produkty.

3.1 Suroviny

Vybírejte produkty z lokálních surovin, např. včelí vosk, místní byliny. V této kategorii nelze až na výjimky (BIO značení medu, bylin, apod.) uplatnit požadavek na ekologické značení. Pro drogistické výrobky lze uplatnit kritéria jako pro spotřební drogerii, doporučujeme vybírat ekologické varianty produktů, které jsou šetrné k člověku i k životnímu prostředí (zaměřte se zejména na nízký obsah toxických látek).

Svíčky: Představují značnou zátěž pro vnitřní ovzduší. Doporučujeme upřednostnit svíčky z včelího vosku. Parafín je vyráběn z ropy, rostlinné tuky (obvykle palmový a sójový, u kterých obvykle není jasný původ a způsob pěstování) jsou často smíchané s parafínem. Vhodné jsou svíčky bez kovových kalíšků.

Mýdla: Vybírejte výrobky na bázi rostlinného tuku, bez konzervačních látek (kontrola složení, musí zde být uvedené tzv. INCI složení - International Nomenclature of Cosmetic Ingredients, Mezinárodní nomenklatura kosmetických přísad).

Pokračování na další straně.

Pro více tipů a informací nás sledujte na [webu FSV UK](#) [2]

[1]U tisku tiskovin využívejte vysoutěženou firmu On-tisk, která nabízí tisk na recyklovaný papír.

[2]Plná adresa webových stránek: <https://fsv.cuni.cz/fakulta/pracovni-skupiny/pracovni-skupina-pro-udrizitelnost>.

Kosmetika: Přestože se v rámci EU nesmí testovat na zvířatech, řada firem toto nařízení obchází. Existuje ale nezávislý celosvětový standard pro netestovanou kosmetiku (HCS) a pro drogerii pro domácnost (HHPs). Dlouhodobě jej má např. česká firma Manufaktura i řada zahraničních značek. Všímejte si loga se skákajícím králíčkem s hvězdičkami. Dále lze uplatnit standardy eko značky BDIH nebo českou eko značku CPK/CPK bio, tu má např. česká firma Nobilis Tilia.

Dřevěné výrobky: Zaměřte se na produkty s certifikací. Lze vybrat ty s přísnou lesní certifikací FSC, případně s mírnějším standardem PEFC. S certifikací FSC lze koupit také tužky, pastelky, výrobky do domácnosti. Výrobky by měly mít příslušný certifikát.

Laky, barvy, nátěry: Ideální je vybírat produkty s co nejméně barvami či laky. Doporučujeme preferovat vodou ředitelné produkty, případně nátěry/laky na dřevo s eko značkou EU. Za ekologický lze považovat nátěr lněnou fermeží (lněný olej s ředidlem).

3.2 Výroba

Upřednostňujeme vždy výrobu v ČR nebo Evropě. Dále preferujeme výrobky z chráněných dílen a sociálních podniků (kde lze navíc po domluvě s fakultním EO využít náhradní plnění).

4. TEXTIL

Nejčastěji jde o trička a látkové tašky. Před objednáním doporučujeme zvážit, zda bude mít výrobek další využití po darování či po akci, na kterou jsme produkt vyráběli. S ohledem na to je vhodné navrhovat potisky, provedení a počty kusů.

4.1 Materiál

Doporučujeme volit biobavlnu, len a konopí (vzhledem ke způsobu pěstování není potřeba bio certifikace jako u bavlny). Výrobky z bambusu a tencelu jsou oproti výše uvedeným náročnější na výrobu, proto je doporučujeme spíše omezit.

Certifikace textilu – GOTS (pro biobavlnu) nebo jiné certifikáty garantující organický původ suroviny.

Obsah toxických látek v materiálu – certifikace Oeko-Tex Standard 100 v kategorii II (textil s přímým stykem s pokožkou), akceptovatelné je i plnění standardu GOTS 7.0 (Global Organic Textile Standard) nebo vyšší, který obsahuje také parametry pro obsah toxických látek.

4.2 Gramáž materiálu

Má zásadní vliv na trvanlivost výrobku. U triček je doporučená spodní hranice 160g/m², ideální je 180-220 g/m². Doporučujeme vyžádat si předem vzorky (potištěné nebo nepotištěné podle typu zakázky) a při dalších dodávkách je srovnávat s akceptovaným vzorkem.

4.3 Výroba

Při výrobě musí dodavatel garantovat dodržování úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO) uvedených v Příloze X. směrnice 2014/24/EU. V případě, že jde o výrobky šité v oblastech mimo EU, zejména v zemích tzv. globálního Jihu, je nutné garantovat, že se jedná o fairtradové produkty, které byly vyrobeny v souladu s parametry usnesení Evropského parlamentu o spravedlivém obchodu a rozvoji (2005/2245(INI)).

V případě výrobků vyráběných v EU doloží dodržování výše uvedených pravidel dodavatel čestným prohlášením. V případě výrobků šitých mimo EU je požadováno ověření dodržování pravidel třetí, nezávislou stranou. Možnosti ověření:

- Držení certifikátu FAIRTRADE dle certifikace Fairtrade Label Organisation (pro dané dodávané výrobky nebo pro celou organizaci – v případě certifikace organizace nenesou certifikát jednotlivé výrobky, ale je garantováno, že všechny byly vyprodukovány v souladu s principy férového obchodu).
- Výrobky jsou prodávány prostřednictvím fairtradových organizací sdružených ve World Fair Trade Organisation – WFTO a fungujících podle jejich standardů. Členové této organizace obchodují pouze na základě výše popsaných etických principů.
- Výrobce je členem Fair Wear Foundation a plní její standardy.
- Výrobce prokáže dodržování fairtradových standardů jiným srovnatelným způsobem.

4.4 Potisk

Barvy použité k potisku musí obsahovat méně než 5% VOC (volatile organic compounds = těkavé organické látky, obvykle jde o organická rozpouštědla). Výrobce tuto skutečnost doloží držením evropské eko značky Květina (The Flower) pro textil (včetně použitého potisku), držením jiné srovnatelné eko značky nebo doložením této skutečnosti technickou dokumentací k výrobku.

V případě potřeby nebo zájmu o tipy na dobré příklady se neváhejte obrátit na Pracovní skupinu pro udržitelnost.

Pro více tipů a informací nás sledujte na webu FSV UK [2]

[2] Plná adresa webových stránek: <https://fsv.cuni.cz/fakulta/pracovni-skupiny/pracovni-skupina-pro-udrzitelnost>.